

· FØROYA · SOCIAL·DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 44.

Lýsingarprisur fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Leygardagin 2. november 1935.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsríð + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsum, brevavarnarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

9. árg.

Hví fer Jóannes Patursson so illa við jarðareforminum?

„Tingakrossur“ var í hesi vikuni so steinstappandi fullur av álopum á jarðareformin.

Jarðareformurin er so kolandi socialistiskur, tí má hann knasast, sigur „Tingakrossur“ millum annað.

Fiskimenn og arbeidarar! hava tit nakra tíð hoyrt ein meiri opinskaráðan afturhaldsmann? Kunnu tit velja ein mann til umboðsmann tykkara á Danatingi, sum torir at siga bart út, so sum her er sagt, at lóg ikki má setast í gildi, tí at hon er eitt munagott framstig fyri tykkum - hitt arbeidandi fólkíð?

At jarðareformurin er til bata fyri tykkum, fiskimenn, arbeidarar, traðarmenn, bóndur og óðalsmenn, skulu vit í hesi grein prógva við úrdøgum úr sjálvum „Tingakrossi“, skrivað av blaðstjóranum og øðrum týðandi sjálvstýrismönnum.

Sjálvstýrissrørslan eigir ikki at hava nakað við Jóannes Patursson at gera!

12. desember 1934 skrivar L. Zachariasen, formaður Havnar framburðsfelags, ein fyndargrein í „Tingakrossi“. Greinina nevni hann „Framburðsleiðin“. Vit loyva okkum at prenta upp aftur eitt brot úr henni. Hesir báðir menninir, sum hann sipar til men ikki nevni við navn, eru, tað hevur enn eingin ivast í, teir báðir jarðadrottirnir Jóannes Patursson og Niclas Niclasen:

„ Tveir menn, sum

Jarðareformurin er í samburð við ta avgerð, sum útsendingar sjálvstýrismanna tóku á samráðingini í Keypmannahavn!

19. desember 1934 skrivar sjálvstýringismaðurin J. Kallsøy oddagrein í „Tingakrossi“ — blað sjálvstýrismanna (!) —. Vit loyva okkum eisini at taka eitt brot burtur úr hesi grein:

„ Tessverri settu sjálvstýrismenn á tingi broytingaruppskot til jarðauppskotið, sum setti lögtingið í landbúnaðarráðharrans stað, men tessverri køvdu sambandsmenn hesi uppskot

minnilutans. Men tá ið ein ikki fær tað besta, nøyðist ein at taka tað nestbesta, og tí greiddi eg og aðrir sjálvstýrismenn atkvøðu fyri jarðareforminum, og

Jarðareformurin miðar imóti at gera gott fyri tey nógvu, hann, ið er imóti honum, hugsar bert um tey fáu!

30. januar í ár stendur eitt referat frá adressufundi Jóannes Paturssons í Havn. Millum aðrar tók H. J. Jacobsen til orða móti Bóndanum og var sostatt við til at seta hann skák og mál har. Tá H. J. Jacobsen er ein hin konasti maður í føroyskum jarðavíðurskiftum, hevur hansara hugsan um jarðareformin ikki lítið at týða. Vit loyva okkum at taka eitt brot úr talu hansara og lata „Tingakross“ tala:

„ At lógin skal vera komin fyrri at spara statinum 70.000 kr. árliga er heldur ikki rætt. Væl stendur eitt tal, 170.000 kr., í Grábók, men tað er aldri komið til brúks í Føroyum, tí tað var latið eftir lógum, sum ikki hóskaðu fyri okkum. Ein var „Lov om Begunstigelse af Driftslaaneforeninger for mindre Jordbrug.“ Eftir henni hevur ongafíð verið brúkt. Ein onnur var „Lov om Laan til Oprettelse af mindre Jordbrug.“ Eftir henni brúka vit 30.000 kr. árliga, ein triðja var „Lov om Grundforbedringslaan“, sum bert hevur verið nýtt til try smá lán til

henda stóða okkara var í samburð við ta avgerð, sum útsendingar sjálvstýrismanna tóku á samráðingarfundi í Keypmannahavn í summar. . . .

nakrar hundrað krónur. So er tað uppdyrkingar-studningurin, 10.000 kr., sum fer so smátt, at eingin sær nakað aftur av tí. Hetta er alt tað, vit fáa árliga av teim 170.000 kr., Jóannes Patursson roknað við. Nei, her er eingin sparing. Eftir Grábók fingi vit so munagott, at menn kundu farið undir stórarbeiðir við nýdyrkan. Tað, at Føroyingurin einki fær at siga, tað haldi eg, er ein lógin pástandur; vit hava allar búnaðarnevndirnar, og vit hava tveir av trimum í búnaðarráðnum; skulu Føroyingar vera so neydarsligir, at tveir einki óva sær móti einum Dana, tað fara vit ikki at trúgva.

So skal eg enda við at siga, at eg haldi, uppskotið er gott í tí stóra og heila, at hvør hann, ið hevur eitt demokratiskt samfelagssýn, má styðja tað, meðan hann, ið bert hugsar um tey fáu, má ganga imóti, tí hetta miðar móti at gera gott fyri tey nógvu og at skipa alt so, at framgongd í øllum føri skal styðjast. . . .

Jóannes Paturssons harða agitátión móti jarðareforminum og adressa hansara eru: „Hárrað“ og „stórbær orð“ móti Føroya lögtingi og ríkisstjórnini. Hon snúgvir seg um gamlamanna hugsan og makttráan, sigur „Tingakrossur“!

Í „Tingakrossi“ 27. februar í ár standa í oddagrein hesi hvussu orð um adressuna, ið Jóannes Patursson á sinni sendi út um landið sum eitt líð í tí „nobla“ arbeidinum móti Føroya fólki og lögtingi at kollvelta jarðareformin. Greinin er „redaktionele“ og hevur sostatt dupult virði í hesum døgum:

„ Tí aggilgiri harrabøð eru neyvan nakratíð send Føroya lögtingi og donsku ríkisstjórnini enn hetta mótmæli, sum í hvørjari syftu byrjar við hesum stórbæru orðum: „Vit mótmæla.“ „Vit undirskrivaðu Føroya búmenn, óðalsmenn, traðarmenn, kongsbóndir og uppsitarar mótmæla hervið. . . .“

Og blaðið — blað sjálvstýris-

manna, skír tað seg — endar grein sína við hesum orðum:

„Spurningurin er floktur, so mikið er ivaleyst. Men hann snúgvir seg bara ikki um sjálvstýris- ella sambandspolitikk, sum „Dimmal.“ tykist at vilja halda, líka so lítið sum um nakran aldursmun, men heldur um gamlamannahugsan og makttráan. Og tað fallið kann eisini vera meint, har tað rámar.“

Ja, hesi orðini skrivar „blað sjálvstýrismanna“ í vár um sjálvstýrishovdingin — Jóannes hin mikla Patursson.

Ikki uppá vilkor kundu Føroyingar, fiskimenn og arbeidarar seta inn á Danating ein mann sum so greffliga arbeid imóti teirra interessum!

Er Jóannes Patursson nú vorðin sambandsmaður?

Mangt er lógið her á foldum. Hvør skuldi væntað, at „Krossur“ fór at friggja til sambandsveljararnar, men nú er tað hent. — Har fer okkurt at spyrjast burtur úr:

„Vit fara tó at vóna, at fyrrverandi góðir føroyskir sambandsmenn ikki fara at fylgja A. Samuelsen, nú hann er vendar frá sambandsrásini inn á harrar Ringbergs kommunistisku rás.“

Ja, „disse vare Ordene“, sum „Krossur“ kroysti úr sær í sváari neyð hesa vikuna; men tað er kortini ikki so lógið, tí J. P., sum hevur sviðið sjálvstýrismennuna, væntar væl ikki at verða valdur av sínum fyrrverandi partamonnum, nú hann er vorðin sambandsmaður. At hann hevur lagt sær nýtt mið sæst best av, at hann millum stillarar sínar hevur fingið sær teir heitastu sambandsmenn, har millum ein av lögtingskandidatum sambandsins — nú er umvent í holuni!

„Samband er godt, men al Ting med Maade,“ kvóðu sjálvstýrismenn fyrr: — „men tað reður ikki fogur orð við slættubøku“, sanniliga.

Eg vil mæla øllum til, at velja javnaðarmannin til fólkatingsmann!

Sjálvstýrismaður.

Er Andr. Samuelsen vorðin socialistur?

„Krossurin“ roynir allan sín rúnargand fyri at buka inn í fólk, at A. Samuelsen er vorðin socialistur. Og vist er tað, at nú, beint frammanundan valinum, hevur hann sýnt lyndi til at lástast so. Ið hvussu er stóð hann á veljarafundi í Havn og breggjaði sær av, hvussu væl hann var í ogn við teir sosialdemokratisku ministararnar í Danmark, og hvussu væl hann kundi arbeida saman við teim.

„Tað er Guds barn, ið batnar“, sigst; men tað kann eisini vera máti við.

Honum nýtist ikki at gera seg so smikursotan; tí slikt val-agn er væl so sjórikið, og socialistar gloypa ikki so grovan reiðskap. Betur var honum at eigna fyri sambandsmenn, so fekk hann kanska ta veidu, hann kundi kanna sær, áðrenn Jóannes Patursson breyt inn á hitt sambanska sjómarkið at trola; men